ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1955

Vyhlásené: 26.09.1955 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

47

Vládne nariadenie

z 10. augusta 1955

o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 15 ods. 1 zákona č. 12/1955 Zb., o štátnom pláne rozvoja národného hospodárstva Československej republiky na rok 1955:

Prvá časť
Základné ustanovenia

§ 1
Pojem a účel hospodársko-technických úprav pozemkov

(1) Hospodársko-technickými úpravami pozemkov podľa tohto nariadenia (ďalej len „pozemkové úpravy“) sa rozumie sceľovanie nesúvislých a rozptýlených poľnohospodárskych pozemkov a s tým súvisiace vykonávanie terénnych, vodohospodárskych a iných opatrení slúžiacich na zvýšenie úrodnosti pôdy a zlepšenie hospodárenia na nej.

(2) Účelom pozemkových úprav je predovšetkým vytvorenie podmienok pre zavedenie socialistickej veľkovýroby a s ňou spojeného najširšieho využitia mechanizácie poľnohospodárskych prác ako prostriedku k rozvoju poľnohospodárskej výroby a tým i k zvýšeniu životnej úrovne pracujúceho ľudu.

§ 2
Obce, v ktorých možno vykonať pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy možno vykonať v územnom obvode obcí

a) na návrh jednotného roľníckeho družstva alebo iného poľnohospodárskeho závodu socialistického sektora alebo

b) kde to vyžadujú osobitné dôvody všeobecného záujmu.

Druhá časť
Pozemkové úpravy vykonávané na návrh poľnohospodárskeho závodu socialistického sektora

§ 3
Konanie o návrhu

Návrh na vykonanie pozemkových úprav sa podáva prostredníctvom miestneho národného výboru pôdohospodárskemu odboru rady okresného národného výboru. O návrhu rozhoduje rada okresného národného výboru na návrh pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru po zistení miestnych pomerov v obci, v ktorej sa majú pozemkové úpravy vykonať, najmä

po zistení, či sú splnené hospodárske a politické predpoklady a či to vyžaduje lepšia organizácia práce; pri rozhodovaní o návrhu sa opiera o výsledok konania s roľníkmi a o ich presvedčenie, že im vykonanie pozemkových úprav prinesie zlepšenie v hospodárení. O technických možnostiach, účelnosti a vykonateľnosti pozemkových úprav môže si pôdohospodársky odbor rady okresného národného výboru vyžiadať posudok Štátneho ústavu pre projektovanie poľnohospodárskej výstavby Agroprojekt (ďalej len „Agroprojekt“).

§ 4
Uzavretie zmluvy o vypracovaní projektu pozemkových úprav

Ak bolo vykonanie pozemkových úprav povolené, uzavrie pôdohospodársky odbor rady okresného národného výboru zmluvu s Agroprojektom o vypracovaní projektu.

§ 5
Prípravné konanie

(1) Pred začatím prác na vypracovanie projektu pozemkových úprav vykoná Agroprojekt prípravné konanie, ktoré zahrnuje prieskum územného obvodu obce, zostavenie prehľadu o pozemkovej držbe podľa jednotlivých poľnohospodárskych závodov a ostatných držiteľov pozemkov a prehľadu o pozemkoch členov jednotného roľníckeho družstva.

(2) Pri vypracovaní projektu pozemkových úprav postupuje Agroprojekt v súčinnosti s miestnou komisiou pre pozemkové úpravy (ďalej len „komisia“).

§ 6
Zriadenie a úlohy miestnej komisie pre pozemkové úpravy

(1) Komisiu zriadi rada miestneho národného výboru, keď sa rozhodlo o návrhu na vykonanie pozemkových úprav (§ 3). V komisii majú po jednom zástupcovi miestny národný výbor, jednotné roľnícke družstvo, iný poľnohospodársky závod socialistického sektora so sídlom v obci a jednotlivo hospodáriaci malí a strední roľníci, ktorí sú na území obce držiteľmi poľnohospodárskych pozemkov; pri počte viacej než sto poľnohospodárskych závodov jednotlivo hospodáriacich malých a stredných roľníkov majú títo roľníci v komisii dvoch zástupcov.

(2) Úlohou komisie je najmä:

a) byť nápomocnou pri príprave projektu pozemkových úprav, posudzovať návrh projektu a podávať k nemu pripomienky;

b) sa starať, aby vykonaním pozemkových úprav sa dosiahlo najúčelnejšie usporiadanie pozemkovej držby z hľadiska poľnohospodárskej veľkovýroby;

c) navrhovať a prejednávať zriadenie spoločných zariadení, prideľovanie a umiesťovanie náhradných pozemkov a pozemkov záhumienkových.

§ 7
Cezpoľné pozemky

Po predchádzajúcom súhlase orgánu, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušným výkonným orgánom miestnych národných výborov v obci pozemkových úprav a v obciach susedných, možno pojať do pozemkových úprav v záujme vytvorenia uceleného hospodárskeho obvodu obce i pozemky na území susedných obcí (cezpoľné pozemky), ktoré patria poľnohospodárskemu závodu so sídlom v obci pozemkových úprav alebo inému vlastníkovi (držiteľovi) pozemkov, pokiaľ sú na vykonanie úprav nevyhnutne potrebné.

§ 8
Vylúčenie pozemkov z pozemkových úprav

Z pozemkových úprav sa vylúčia pozemky vyhradené pre obranu štátu, vodné cesty, hradské, železnice, cintoríny, lesy a súvislé plochy pozemkov, určených podľa plánu na zalesnenie, zastavané plochy a priľahlé záhrady, stavebné pozemky a pozemky, pri ktorých to vyžadujú iné dôvody osobitného zreteľa hodné (napr. prírodné chránené územia).

§ 9
Náhradné užívanie pridelených pozemkov

(1) Vlastníkom, ktorí vykonaním pozemkových úprav stratili užívanie svojich pozemkov, sa bezplatne pridelia do užívania náhradné pozemky (náhradné užívanie).

(2) Náhradné užívanie oprávňuje náhradného užívateľa na užívanie pozemku v rovnakom rozsahu, v akom by náležalo vlastníkovi tohto náhradného pozemku, a je trvalo spojené s vlastníctvom pozemku, za ktorý sa pridelil pozemok do náhradného užívania. Náhradný užívateľ má preto právo na výnos pozemku, môže meniť jeho podstatu a uskutočňovať na ňom stavby; nemôže však pozemok zaťažiť ani scudziť.

(3) Právo náhradného užívania pozemku prechádza pri prevode alebo prechode vlastníctva pozemku, za ktorý sa pridelil pozemok do náhradného užívania, na nového vlastníka.

§ 10
Náhradné pozemky

Pri prideľovaní náhradných pozemkov treba dbať na to, aby sa dosiahlo účelné usporiadanie pôdy v záujme malých a stredných roľníkov pri zachovaní zásady zatlačovania kapitalistických živlov. Týmto roľníkom sa preto musia zásadne prideľovať náhradné pozemky, ktoré

a) majú primerane rovnakú výmeru a sú rovnakého druhu, pričom sa musí zachovať najmä krmivová základňa,

b) majú primerane rovnakú bonitu, hospodársky stav (t. j. vyhnojenie a predkultúru) a vzdialenosť; pritom sa prihliadne k výhode získanej pozemkovou úpravou.

§ 11
Právo požívania, užívacie a nájomné práva k pozemku, za ktorý bol pridelený náhradný pozemok

Právo požívania a užívacie práva k pozemku, za ktorý sa pridelil pozemok do náhradného užívania, prechádzajú na pozemok v náhradnom užívaní. To platí tiež o nájomnom práve, ak sa v nájomnej zmluve inak neustanovilo; nájomník je však v takom prípade oprávnený od nájomnej zmluvy odstúpiť.

§ 12
Schválenie projektu

(1) Agroprojekt predloží projekt pozemkových úprav vypracovaný v súčinnosti s komisiou a s ňou prejednaný pôdohospodárskemu odboru rady okresného národného výboru. Pôdohospodársky odbor rady okresného národného výboru po preskúmaní projektu uloží výkonnému orgánu miestneho národného výboru obce pozemkových úprav, aby ho vyložil po čas 8 dní na verejné nahliadnutie a vyhlásil to v obci spôsobom v mieste obvyklým.

(2) Proti navrhnutým pozemkovým úpravám v projekte obsiahnutým sú vlastníci a užívatelia pozemkov pojatých do pozemkových úprav oprávnení podávať výkonnému orgánu miestneho národného výboru na obhájenie svojich záujmov pripomienky v lehote 15 dní od posledného dňa lehoty určenej pre vyloženie projektu.

(3) Podané pripomienky sa pokúsi výkonný orgán miestneho národného výboru vybaviť dohodou a ak k nej nedôjde, predloží pripomienky pôdohospodárskemu odboru rady okresného národného výboru. Zároveň s pripomienkami predloží na schválenie i projekt pozemkových úprav.

(4) Projekt schvaľuje pôdohospodársky odbor rady okresného národného výboru za účasti zástupcu miestneho národného výboru; pritom rozhodne aj o podaných pripomienkach. Ak vyhovie pripomienkam alebo ak je toho názoru, že treba projekt zmeniť, uloží Agroprojektu prepracovanie projektu pozemkových úprav. Inak projekt schváli. Rozhodnutie pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru sa vyhlási v obci pozemkových úprav spôsobom v mieste obvyklým a navrhnutý projekt sa zároveň vyloží po čas 15 dní na verejné nahliadnutie. Proti rozhodnutiu pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru sa môžu osoby, ktorých pripomienkam sa nevyhovelo, odvolať v tej istej lehote k pôdohospodárskej správe rady krajského národného výboru.

§ 13
Náklady pozemkových úprav

Náklady spojené s vykonaním pozemkových úprav uhradzuje štát, s výnimkou výdavkov na pomocné práce (najmä na pomocníkov-figurantov pre práce spojené s vypracovaním projektu), vykonávané v mieste pozemkových úprav, ktoré uhradzuje navrhovateľ pozemkových úprav.

§ 14
Vykonávanie pozemkových úprav pri zmenách v užívaní pozemkov

Podľa ustanovení tejto časti sa postupuje tiež vtedy, ak dôjde k zmenám v užívaní pozemkov vyžadujúcim vykonanie pozemkových úprav. Ak dôjde k vykonaniu pozemkových úprav v dôsledku vystúpenia alebo vylúčenia člena jednotného pôdohospodárskeho družstva, uhradzuje náklady týchto pozemkových úprav vystúpivší alebo vylúčený člen.

Tretia časť
Pozemkové úpravy vykonávané z úradnej moci

§ 15
Pôsobnosť

O vykonávaní pozemkových úprav z dôvodov osobitného všeobecného záujmu (napr. na zamedzenie rozdrobenia pozemkovej držby v dôsledku rozsiahlych komunikačných stavieb) rozhoduje z úradnej moci pôdohospodárska správa rady krajského národného výboru po vyjadrení výkonného orgánu miestneho národného výboru a pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru. Pre vykonávanie týchto pozemkových úprav platia primerane ustanovenia prvej a druhej časti.

Štvrtá časť
Zaokruhľovanie pozemkov

§ 16
Predpoklady pre zaokruhľovanie pozemkov

V miestach, kde nie sú splnené podmienky pre vykonanie pozemkových úprav, možno vykonať v záujme zlepšenia hospodárenia zaokruhľovanie pozemkov (arondáciu).

§ 17
Spôsoby zaokruhľovania pozemkov

(1) Zaokruhľovanie pozemkov sa vykoná zámenou pozemkov podľa dohody ich vlastníkov.

(2) Ak nedôjde k ich dohode, vykoná sa zámena pozemkov na návrh jedného zo zúčastnených vlastníkov rozhodnutím pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru, ktorý zamenené pozemky pridelí do náhradného užívania. Pred rozhodnutím o zámene pozemkov vypočuje pôdohospodársky odbor rady okresného národného výboru účastníkov zámeny pozemkov a vyhotoví o zámene zápisnicu, v ktorej uvedie vlastníkov pozemkov, pozemky, ktoré sa zameňujú, a ich bonitu a výmeru. Proti rozhodnutiu pôdohospodárskeho odboru rady okresného národného výboru sa účastníci môžu odvolať k pôdohospodárskej správe rady krajského národného výboru. Zameňované pozemky musia mať vzájomne približne rovnakú výmeru, bonitu, hospodársky stav a druh kultúry.

(3) Vlastníkom podľa odseku 1 sa rozumie tiež orgán alebo organizácia, ktoré majú zameňovaný pozemok vo svojej správe.

Piata časť
Záverečné ustanovenia

§ 18
Oslobodenie od dávok a poplatkov

Úradné úkony v súvislosti s vykonaním pozemkových úprav alebo so zaokruhľovaním pozemkov sú oslobodené od poplatkov.

§ 19
Splnomocnenie

Ministerstvo pôdohospodárstva vydá po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi predpisy na vykonanie tohto nariadenia.

§ 20
Právoplatnosť doterajších opatrení

Pozemkové úpravy vykonané v súlade s účelom sledovaným týmto nariadením sa považujú za vykonané podľa tohto nariadenia.

§ 21
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa predpisy, ktoré sú v rozpore s týmto nariadením. Najmä sa zrušujú
vládne nariadenie č. 211/1949 Zb., o zrušení sceľovacích úradov a orgánov a o prechode ich pôsobnosti na orgány ľudovej správy.

§ 22
Účinnosť a vykonanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.,

aj namiesto prezidenta republiky podľa § 72 ods. 2 ústavy

Smida v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.